

Gandia ha estat tradicionalment un referent cultural al País Valencià. Fa un any i mig, però, el PP, de la mà de l'empresari Arturo Torrò, es va instal·lar a l'ajuntament. La capital de la Safor ha passat de promocionar Ausiàs March a organitzar concerts d'Isabel Pantoja; de construir un centre de R+D+i a implantar un camp de golf; d'exercir de capital de les Comarques Centrals a promocionar-se com "la platja de Madrid".

L'octubre de l'any passat, Esperanza Aguirre va visitar per primera volta Gandia. Aguirre hi acudia amb motiu d'un dinar amb militants, només cinc mesos després que, per primera volta a la història, el Partit Popular accedira a l'alcaldia d'una ciutat que era governada pel PSPV-PSOE des de 1983. El trencament de l'hegemonia dels socialistes bé valia una visita de la *Lideresa*. A la prevista visita a la platja -mullada de peus inclosa- va seguir un dinar amb militants. Allí, Arturo Torrò, artífex de la victòria del PP, va

Desmuntar Gandia

retre homenatge a Aguirre: "Aquesta és la teua platja. És la platja de Madrid". Torrò continuà parlant sobre els llaços entre totes dues ciutats; sobre els milers de madrilenys que cada any estiuegen al Grau; sobre la riquesa que generava la seua presència. I va cloure l'argumentació afegint-hi: "Més Madrid, impossible".

L'escena hauria estat inimaginable fa només un parell d'anys, quan Gandia celebrava a cor què vols el 500 aniversari del naixement de sant Francesc de Borja; o quan es promocionava com el bressol de les figures més notables del segle d'or de les lletres catalanes (d'Ausiàs March a Joanot Martorell, passant per Roís de Corella o Isabel de

PRATS I CAMPS/ARXIU

Al costat de l'antiga Universitat, escultures de Manolo Boix que representen els Borja: Calixt III, Lucrècia, Alexandre VI, Cèsar i Francesc.

Villena). Gandia –no es pot negar– és destí estiuenc de milers de madrilenys que volen gaudir del binomi sol i platja, però, tanmateix, fins ara havia sabut combinar aquest element endogen (el del sol i platja) amb un sector industrial i terciari avançat amb una certa bona salut i un dinamisme cultural molt notable. Com apunta Enric Sigalat, empresari del sector de la consultoria i president del Cercle Euram de la Safor, Gandia “és platja, però també és universitat, cultura, patrimoni natural, indústria i connexió amb els municipis del voltant”.

Una ciutat intel·ligent. Enfront del monocultiu del turisme pel qual han optat moltes ciutats vora mar, Gandia va apostar fa dècades per un model econòmic més diversificat. Situada a mig camí entre València i Alacant, és la referència de les Comarques Centrals Valencianes, un indret que disposa dels serveis de la gran ciutat però que, alhora, ofereix la qualitat de vida d'un poble. Si això se li suma la proximitat de la mar (el Grau, on es concentra l'oferta turística, residencial i d'oci, és a 3,5 quilòmetres) i un clima benigne, es pot afirmar, sense temor a equivocar-se, que Gandia és un bon lloc per a viure. Per a Pau Rausell, gandienc i professor d'economia aplicada de la Universitat de València, la capital de la Safor té els atributs per a convertir-se en el que, en l'argot dels experts s'anomena “*smart city* o ciutat intel·ligent”. “Gandia té un àrea d'influència que afecta gairebé 200.000 ciutadans, una estructura productiva diversa, una població amb nivells de formació per sobre de la mitjana, la percepció d'una qualitat de vida elevada, basada tant en condicions ambientals (clima, paisatge, recursos naturals), com en la qualitat dels espais públics. A més hi ha el sentit de cohesió social derivat de certa sensació d'identitat col·lectiva”, explica aquest expert en economia, cultura i desenvolupament urbà.

A tot plegat, hi ha contribuït decididament el fet que Gandia atraguera sengles seus de les universitats de València i la Politècnica (la comunitat universitària està formada per uns 2.000 estudiants, una part important dels quals són estrangers), així com la constitució, l'any 1984, del Centre

PRATS I CAMPS

PRATS I CAMPS

D'esquerra a dreta: l'espai verge de la platja de l'Ahuir. Els fonaments de l'Edifici Innova, ara

El futur depèn de l'Ahuir

No només en el camp de la cultura i el turisme Arturo Torró ha fet el seu particular rentat de cara a la ciutat. En l'àmbit educatiu, el govern del PP va anunciar aquest estiu la privatització de la xarxa d'escoles públiques. En l'àmbit de l'ordenació del territori, Torró ha obert la porta a estudiar possibles ofertes al voltant de la platja de l'Ahuir. Es tracta d'una de les poques platges verges que queden a la Mediterrània i sense edificacions en la primera línia de costa. Segons ha manifestat Torró, l'Ahuir és la “joia de la corona” i allí “es farà alguna cosa que servisca per a salvar el sector turístic”. En canvi, l'Espai Innova, un edifici destinat a la R+D+i i impulsat per l'ajuntament, la Universitat Politècnica i els empresaris de la Safor, està paralitzat.

Santiago Laparra:
“Torró ha optat pel comerç especulatiu i el turisme més caspós”

d'Estudis i Investigacions Comarcals (CEIC) Alfons el Vell, segurament el centre d'estudis comarcals més potent del País Valencià. “Gandia ha sigut una illa, una ciutat culta”, diu Santiago Laparra, historiador i un dels fundadors del CEIC Alfons el Vell. “La tradició culta i literària –diu Laparra, en referència als clàssics de les lletres catalanes– s'ha sabut mantindre viva”, i enumera, a continuació, els noms de Josep Piera o Ignasi Mora. L'existència, per exemple, de Saforíssims, una societat literària formada per una vintena d'escriptors de la comarca, no s'entendria sense aquest bagatge previ. Ni que l'ajuntament disposara, durant anys, d'un assessor literari.

El model Marbella. L'emissió de *Gandia Shore* representa el contrapunt de la imatge culta de la Gandia dels Piera i companyia. Tanmateix, el programa de la MTV és, en l'opinió de molts, l'enèsim desficaci des que el Partit Popular va guanyar les eleccions, al maig de 2011. L'ajuntament, diuen els detractors, potser no ha tingut res a veure amb la tria de Gandia per la MTV, però la seua manera de promocionar la ciutat posa els vímetes perquè la capital de la Safor esdevinga una mena de Benidorm bis. I és que amb divuit mesos n'hi ha hagut prou perquè Arturo Torró, un empresari d'èxit els interessos del qual van de l'òptica a la importació de taüts (és el regidor amb el patrimoni més elevat del País Valencià, 3,3 milions d'euros), estampe la seua empremta en la ciutat. Des que

paralitzat. Esperanza Aguirre, a la platja de Gandia. I l'alcalde de la ciutat, el popular Arturo Torró.

ell prengué possessió (acte al qual, per cert, va seguir una missa d'acció de gràcies), la ciutat ha passat a promocionar-se en el programa de Tele 5 *Sálvame* o en la plaça de Callao de Madrid, en un *road show* que inclou repartiment gratuït de fideuada i un simulacre de platja on els potencials turistes poden fotografiar-se.

Des de l'oposició critiquen que el nou equip de govern estiga fent desplaçar-se tota l'atenció promocional sobre la platja i, per contra, deixi de banda la resta d'atractius turístics amb què compten. "S'ha degradat tot el que havíem fet", es lamenta el regidor socialista Vicent Mascarell. "Es tracta de desenvolupar, en exclusiva, un determinat model turístic i d'oci i, de retruc, s'amaga una intenció empresarial manifesta", diu, alhora que recorda que el regidor de platges té negocis en el sector de l'oci nocturn. Néstor Novell, qui fou cap del departament de promoció econòmica la passada legislatura, s'ho mira amb la mateixa preocupació. "El de sol i platja és un model madur —diu— que requeria de diversificació. Havíem treballat per potenciar la ciutat en l'aspecte mediambiental, en l'universitari i en el cultural, en part per tal de trencar amb l'estacionalitat. Ara el nou equip de govern torna a centrar la mirada en iniciatives destinades exclusivament a la platja". I conclou: "La indústria turística no es pot plantejar amb aquesta curtedat de mires".

Pa, circ i camps de golf. Fideuada a banda, Torró també ha optat per

atraure nous turistes a força d'oferta musical i bous. El nou equip de govern va crear l'estiu de 2011 el festival "Gandia, el mar on s'uneixen les estrelles", "una clara aposta per la música nacional", en què van actuar Julio Iglesias i Tom Jones. Enguany, en celebren la segona edició i hi participaran Sergio Dalma, Isabel Pantoja, Estopa, Joan Manuel Serrat i Joaquín Sabina i Raphael. A més, també a la platja, s'hi va instal·lar Maremagnum, una mena de complex d'oci tematitzat, on a banda d'actuar Arévalo i Bertín Osborne, hi havia lluita de gladiadors, batalles d'indis i vaquers i tornejos medievals, entre més.

Pel que fa als bòvids, i amb l'objectiu declarat de "tractar d'entretindre els turistes", l'any passat l'ajuntament va decidir recuperar les corregudes de bous, per bé que a Gandia feia més de 25 anys que no hi havia festejos taurins. Tot i això, Arturo Torró va fer ubicar una plaça de bous portàtil pròxima al port on va tenir lloc un correbou. Enguany l'experiència es va repetir i a més s'incorporà un concurs de retalladors. L'oposició denuncia que a última hora es van regalar entrades a la vista dels forats de públic que presentava la plaça. "S'aposta per una política de grans esdeveniments a nivell local que és un fracàs", es lamenta Diana Morant, del grup socialista. Per a Facund Puig, del Bloc, s'està produint "una involució en la trajectòria cultural i social" de Gandia. L'historiador Santiago Laparra és encara més contundent: "Es donen passos enrere de manera radical.

Tot el que està passant és més barroer del que em podia arribar a imaginar. El nou ajuntament ha optat pel comerç especulatiu i el turisme caspós. No és que la cultura no els importe; és que els molesta".

Des de l'equip de govern, el seu regidor de platges, Pepe Just resta importància a les crítiques i assegura que l'ajuntament "no s'oblida de promocionar la cultura valenciana". Segons Just, el cicle de concerts suposa "tindre un valor afegit, per no quedar-se només en el sol i platja". "La gent ve a gaudir de la platja, però també agraeix els moments de distensió. Els concerts —diu— s'han omplert de gom a gom i això ens indica que anem pel bon camí".

En aquesta aposta per la "complementarietat turística", l'equip de govern d'Arturo Torro també té prevista la ubicació d'un camp de golf de 18 forats en una zona de marjal. Es tracta d'una instal·lació, segons Pepe Just, que "contribuirà a fer que la natura no perdi el seu encant. Està integrat dins d'un projecte molt ambiciós de protecció de la marjal i no hi va ni un gram de formigó". Potser Esperanza Aguirre, aficionada declarada de l'esport del bastó i la piloteta, acabarà sent sòcia del nou camp de golf de Gandia, ara que disposa de tant de temps i l'AVE la pot dur de Madrid a València en només una hora i quart. Al capdavall, no es tractava de ser una prolongació de Madrid?

Violeta Tena